

מדינת ישראל וסיפור חייו של רבין

שיעור לחטיבת הביניים

מטרות השיעור:

1. היכרות עם חייו ופועלו של יצחק רבין למען מדינת ישראל.
2. היכרות עם עקרונות מנחים לפעולתו של יצחק רבין – חברה צודקת, צבא ערכי ומוסרי, מנהיגות בשירות העם, חתירה לשלום ולקיחת אחריות.
3. חיזוק החזון הזה כ"כוכב צפון" ערכי לחברה הישראלית כיום.

למחנכ/ת: יצחק רבין נרצח לפני שהתלמידים שלך נולדו. כמו כן, ישנם גורמים בחברה הישראלית שעסקו רבות גם לפני הרצח, אך גם לאחריו להשמיץ את דמותו של רבין ולהציגו בתור "בוגד". גם אם ההאשמות הללו ניסו לחבל בדרכו באופן כללי, הן כווננו אליו באופן אישי, ונועדו להצדיק את הרצח כרצח של מישהו שניסה לפגוע במדינת ישראל. אותם שקרים, ממשיכים להדהד בציבוריות הישראלית מתחת למעטה הממלכתיות ולהיטמע בתפיסותיהם של חלק מבני הנוער. מטרת השיעור אינה להאדיר את דמותו של יצחק רבין, כמו שמטרתו להפריך את הטעונונים הללו, ולנסות לאתר בדבריו יסודות שהתלמידים יכולים להזדהות איתם.

מהלך השיעור:

חלק א' – קורות חייו של רבין (30 דק')

חלק ב' – מורשתו של רבין (15 דק')

חלק א' – קורות חייו של רבין (30 דק')

” אמור/י: בשיעור זה נעסוק בחייו של יצחק רבין, ננסה להבין מיהו האדם שחייו נגדעו ברצח הפוליטי ב1995, ונראה מה אנחנו יכולים ללמוד מחייו כיום.

צפה/י עם התלמידים בסרטון שמתקצר את סיפור חייו של רבין ומתאר תחנות משמעותיות ברקע שלו ובתפקידים שמילא בצבא ובמדינת ישראל. הנחי את התלמידים להיות קשובים כי לאחר הצפייה בסרטון תערכי תחרות על קורות חייו.

ניתן לחפש Youtube את אחד מהסרטונים הבאים ולצפות בהם:

- חדשות מהעבר – יצחק רבין (ניתן לצפות רק עד דקה שמונה, או לדלג על קטעים היות והסרטון הינו באורך של 15 דקות ולא כדאי לצפות בהכל)
- סרטון קצר בנושא חייו של רבין

בעת ערוך/י תחרות בין הטורים או קבוצות עבודה בכיתה: בקש/י מכל

טור בכיתה לרשום כמה שיותר עובדות על קורות חייו של רבין שלמדו מהסרט, הקצב/י להם דקה וחצי לטובת העניין. ניתן לקיים את התחרות בין זוגות בכיתה אם זה נוח יותר.

בקש/י מכל קבוצה או זוג לספר מה למדו מהסרט, הנחי אותם לא לחזור על עובדות שכבר נאמרו על ידי קבוצה אחרת. לאחר שהמתודה ממצה את עצמה ניתן לעבור לחלק הבא.

ספר/י בקצרה: יצחק רבין נולד בשנת 1922 בירושלים להורים רוזה ונחמיה רבין. בצעירותו התחנך ב"בית חינוך לילדי עובדים" בתל אביב, ובגיל 15 החל ללמוד בבית הספר החקלאי "כדורי" (פנימייה בכפר תבור). התגייס לפלמ"ח, פיקד על קרבות הפריצה לירושלים במלחמת העצמאות. במלחמת ששת הימים היה רמטכ"ל, לאחר מכן שגריר ישראל בווינגטון בזמן מלחמת יום כיפור, וכיהן כשר בממשלה וראש הממשלה בשתי קדנציות. חתם על הסכם שלום עם ירדן ואת הסכם אוסלו עם הרשות הפלסטינית, שבמהלך התהליך על חתימתו נרצח, ברביעי בנובמבר 1995.

דיון:

- מה ניתן ללמוד על חייו של רבין? איזה בן אדם הוא היה לדעתכם?
- מה הדבר הכי קשה שהוא עשה לדעתכם? הייתם עושים את זה גם?

אמור/י: חייו של רבין הם רצף של בחירות המבטא מחויבות ואחריות לחברה שהוא חי בה, תוך נכונות לפעול למענה וגם לשלם מחירים על כך. לדוגמה, רבין סיפר שבנעוריו רצה להיות מהנדס מים, ואפילו קיבל מלגה ללימודים בחו"ל לשם כך, אולם באותה תקופה, בה התחוללה בעולם מלחמת העולם השנייה וסכנה מוחשית של פלישת הצבא הנאצי לארץ עמדה בפני היישוב היהודי כאן – הוא בחר להישאר כאן ולהילחם. גם תפקידים נוספים שמילא – למשל תפקידיו בצה"ל או בפוליטיקה, היו תפקידים שחייבו הכרעות קשות, מתח ושחיקה.

שאלי: למה הוא עשה את כל זה? האם הוא "הקריב" את עצמו למען המדינה? האם הוא רצה להתקדם, להצליח? או משהו אחר?

הקרא/י לתלמידים קטע (או חלק ממנו) מתוך ספר אוטוביוגרפי שכותב רבין בשנת 1974, "בית

אבי":

"אני חושב שמה שקיבלתי בבית מעל הכל היא הנכונות לעשות מה שצריך, ללא הרבה שאלות. ללא חיפוש התכלית האישית, אלא מתוך הזדהות אישית עם העניין. זה נשמע כאילו מוגזם, אבל אני חושב שזו האמת שחייתי איתה, שראיתי אותה לפני, שהיה לה ביטוי בחיי היום יום בבית, והוא אחד הדברים העיקריים שעשו אותי מה שאני. הדבר השני הוא, לראות פחות את התכלית האישית. ברור שאיש איננו נקי לגמרי משיקולים אישיים, אבל אפשר תמיד להשתדל לחבר בין השיקול

האישי יותר לעניין הכללי, לא להתבלבל ולא לשכוח שיש עניין שהוא יותר

גדול ממך. (בית אבי, עמ' 57)

דברים אלו כמו מתמצתים את סיפור חייו של רבין – לשזור את חיך ב"עניין שהוא יותר גדול ממך" ובכונות לפעול למענו, לא מתוך תחושת קרבן, אלא מתוך תחושת שלמות והזדהות.

דיון:

- מה דעתכם על הגישה הזו?
- האם יש דברים "גדולים מכך" שגם אתם מרגישים הזדהות כלפיהם? מה למשל? (באם יש קושי לענות ניתן להציף דברים כגון התנדבות, חברות...)
- מה קשה במחויבות כזאת?
- מה היא יכולה לתת לאדם? (תחושת סיפוק ומשמעות, שייכות)

חלק ב' – מורשתו של רבין (15 דק')

פזר/י על הרצפה ציטוטים מנאומים של רבין (נספח א')

בקש/י מכל תלמיד לבחור ציטוט אחד שהוא מתחבר אליו, שמסכים עם התוכן שלו או שנראה לו חשוב. **בקש/י** מכמה תלמידים לספר מה בחרו ומדוע, בקשי מהלמידים לומר איזה מין מנהיג היה רבין לדעתם, אילו תכונות של מנהיג היו לו. תוך כדי שהתלמידים מדברים, סכמי את התשובות על הלוח.

סיכום השיעור:

הערכים שניתן לזהות מנאומיו של יצחק רבין – מוסר, ערך חיי אדם, כבוד האדם, הצדק החברתי, המנהיגות והאחריות הינם הערכים עליהם נבנתה מדינת ישראל ובכוחם המשיכה להתקיים ב-60 השנים האחרונות. ניתן לא להסכים עם המעשים של רבין, ההחלטות הקונקרטיות שקיבל בכל נקודת זמן, ואולי גם לפרש את הערכים הללו לדרכי פעולה שונות, אך החתירה למימוש חיונית לקיומה של מדינת ישראל בעתיד. שחיקתם של ערכים אלו לטובת ערכים כמו: תחרותיות, אינדיבידואליזם וזלזול בחיי האדם ובכבודו הוא סכנה להמשך קיומנו כחברה!

על אופן ההגשמה של החזון ניתן – ואף רצוי – להתווכח ולגבש דעות שונות. אך "מורשת רבין" עצמה צריכה להיות "כוכב הצפון" של כולנו, הכיוון המשותף שאליו שואפים – חברה ישראלית איתנה המבוססת על ערכי מוסר, צדק ושוויון, מקום שהוא בית אמיתי לכל היושבים בו ומקיימת יחסי שכנות עם עמי האזור.

זהו מאמץ ארוך טווח, בהגשמתו נדע כנראה עוד קשיים רבים מבית ומחוץ, אך היכולת לחלום אותו ולשאוף אליו יכולה לתת סיבה ומשמעות לקשיים שאנו חווים כיום כאזרחים במדינה ולניסיון להפוך את המציאות כאן לטובה יותר.

”מה אני אוריח אחרי לילדי? אין לי נכסים, יש לי רק חלומות: להוריח לדורות

הבאים עולם טוב יותר, מפוייס יותר, עולם שנעים לחיות בו”

(יצחק רבין, נאום בקונגרס האמריקאי לקראת חתימת הסכם השלום בין ישראל וירדן, 26 ביולי,

1994)

יצחק רבין

דרכי נקבעה באופן מכריע בהשראת דמותם של ההורים, בהשראת הבית. תמיד רווחה בבית תחושת השליחות.

26,745 אנשים אוהבים את זה

יצחק רבין

האדם אינו פלדה, הוא לב ונשמה,
הוא בוכה וצוחק, הוא אוהב וכואב,
הוא מסתער ונפצע חזק.
האדם הוא אדם.

58,237 אנשים אוהבים את זה

יצחק רבין

בגיל שבו פורחות אהבות ראשונות, בגיל בו חוקרים התלמידים את מסתורי התנ"ך ונפלאות המתמטיקה, בגיל 16 שמו בידי נשק בכוונה להגן על עצמי ולצערי גם כדי להרוג.

47,990 אנשים אוהבים את זה

יצחק רבין

הלוחמים בקווים הקדמיים ראו במו עיניהם לא רק את תפארת הניצחון אלא גם את מחירו. חבריהם נפלו על דם מתבוססים בדמם. ויודע אני כי המחיר הנורא ששילם האויב נגע אף הוא עמוק בליבם של רבים מהם.

66,746 אנשים אוהבים את זה

יצחק
רבין

לא רק מדינות כורתות שלום זו עם זו היום, לא רק עמינו
לוחצים יד לשלום כאן בערבה. אתה ואני עושים כאן
שלום שלנו, שלום של חיילים, שלום של ידדים.

95,457 אנשים
אוהבים את זה

יצחק
רבין

די לדם ולדמעות. די. אין בנו שנאה כלפיכם, אין
אנו תאבי נקמה. אנו, כמוכם, אנשים שרוצים
לבנות בית, לטעת עץ, לאהוב ולחיות לצדכם
בכבוד, באהדה, כבני אדם, כבני חורין.

89,118 אנשים
אוהבים את זה

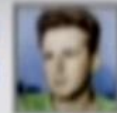
יצחק
רבין

שתי מלחמות הביאו אותי אל המשרה הרמה:
מלחמת ששת הימים ומלחמת יום הכיפורים.
הראשונה - מפני שהשתתפתי בה כרמטכ"ל של צבא
מנצח ועטור תהילה.
והשנייה - מפני שלא השתתפתי בה והייתי נקי מכל
מחדליה האמיתיים והמדומים.

76,899 אנשים
אוהבים את זה

יצחק
רבין

אלימות היא כרסום יסוד הדמוקרטיה הישראלית.
יש לגנות אותה, להוקיע אותה, לבודד אותה. זו לא
דרכה של מדינת ישראל.

99,999 אנשים
אוהבים את זה